

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

P8_TA(2017)0289

Prywatne firmy ochroniarskie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie prywatnych firm ochroniarskich (2016/2238(INI))

(2018/C 334/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając dokument z Montreux w sprawie istotnych międzynarodowych zobowiązań prawnych i dobrych praktyk państw związanych z działaniem prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich w trakcie konfliktu zbrojnego,
- uwzględniając rezolucje Rady Praw Człowieka ONZ nr 15/26, 22/33, 28/7 i 30/6,
- uwzględniając prace grupy roboczej ONZ ds. wykorzystywania najemników w celu łamania praw człowieka i zakłócania korzystania z prawa narodów do samostanowienia, która została utworzona w lipcu 2005 r.,
- uwzględniając sprawozdania otwartej międzyrządowej grupy roboczej dotyczące rozważenia możliwości opracowania międzynarodowych ram prawnych dotyczących regulowania działalności prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich, monitorowania jej i nadzoru nad nią,
- uwzględniając wytyczne ONZ w sprawie korzystania z usług uzbrojonych pracowników prywatnych firm ochroniarskich, których zakres rozszerzono ostatnio na usługi nieuzbrojonych pracowników,
- uwzględniając oenzyklopedyczny Kodeks postępowania dla służb wymiaru sprawiedliwości,
- uwzględniając projekt ewentualnej konwencji w sprawie prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich, który ma przeanalizować i nad którym ma pracować Rada Praw Człowieka,
- uwzględniając Międzynarodowy kodeks postępowania prywatnych dostawców usług ochrony (ICoC) ustanowiony przez Stowarzyszenie ds. Międzynarodowego Kodeksu Postępowania Prywatnych Dostawców Usług Ochrony, będący branżowym mechanizmem samoregulacji, którego standardy mają dobrowolny charakter,
- uwzględniając kodeks postępowania Międzynarodowego Stowarzyszenia na rzecz Operacji Stabilizacyjnych, który jest branżowym mechanizmem samoregulacji,
- uwzględniając kodeks etyczny i postępowania sekcji ds. prywatnych firm ochroniarskich Zrzeszenia Europejskich Przedsiębiorstw Świadczących Usługi Ochrony (CoESS – Confederation of European Security Services) i UNI Europa,
- uwzględniając normę ISO 18788 dotyczącą systemów zarządzania działaniem prywatnych firm ochroniarskich, która określa parametry zarządzania prywatnymi firmami ochroniarskimi,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie współpracy pomiędzy właściwymi organami krajowymi państw członkowskich odpowiedzialnymi za sektor prywatnych firm ochroniarskich,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającą dyrektywę 2004/18/WE ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniającą dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65.

⁽²⁾ Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76.

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

- uwzględniając koncepcję UE dotyczącą wsparcia logistycznego dowodzonych przez UE operacji wojskowych oraz koncepcję UE dotyczącą wsparcia podwykonawców w ramach operacji wojskowych dowodzonych przez UE,
 - uwzględniając zalecenia Priv-War dotyczące unijnych działań regulacyjnych w zakresie prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich oraz ich usług,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 października 2013 r. w sprawie korupcji w sektorze publicznym i prywatnym: wpływ na prawa człowieka w krajach trzecich⁽¹⁾ oraz swoją rezolucję z dnia 6 lutego 2013 r. w sprawie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw: dbanie o interesy obywateli a droga do trwałego ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu⁽²⁾,
 - uwzględniając wiele różnych rodzajów ryzyka, wyzwań i zagrożeń w Unii Europejskiej i poza nią,
 - uwzględniając tymczasowe wytyczne Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) z maja 2012 r. dotyczące uzbrojonego personelu ochrony na pokładach statków,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A8-0191/2017),
- A. mając na uwadze, że bezpieczeństwo i obronność są dobrami publicznymi zarządzanymi przez organy publiczne w oparciu o kryteria skuteczności, wydajności, rozliczalności i praworządności, które zależą nie tylko od zasobów finansowych, ale również od wiedzy; mając na uwadze, że w niektórych obszarach organy publiczne mogą nie posiadać niezbędnych zdolności i możliwości;
- B. mając na uwadze, że bezpieczeństwo i obronę powinny zapewniać przede wszystkim organy publiczne;
- C. mając na uwadze, że sondaże Eurobarometru pokazują, że obywatele UE chcą, by Unia odgrywała aktywniejszą rolę w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony;
- D. mając na uwadze, że w 2013 r. w Europie około 40 tysięcy prywatnych firm ochroniarskich zatrudniało ponad 1,5 miliona prywatnych dostawców usług ochrony; mając na uwadze, że liczby te ciągle wzrastają; mając na uwadze, że obrót tych firm w tym samym roku wyniósł około 35 miliardów EUR; mając na uwadze, że w 2016 r. światowy prywatny sektor bezpieczeństwa był wyceniany aż na 200 mld USD oraz liczył około 100 000 prywatnych firm ochroniarskich, zatrudniających 3,5 mln pracowników;
- E. mając na uwadze, że w ciągu ostatnich kilkadziesiąt lat prywatne firmy ochroniarskie – termin, który do celów niniejszej rezolucji obejmuje również prywatne firmy wojskowe – były w coraz większym stopniu zatrudniane przez rządy państw oraz krajowe agencje wojskowe i cywilne, zarówno do celów świadczenia usług w kraju, jak i wsparcia rozmieszczania sił za granicą;
- F. mając na uwadze, że wachlarz usług świadczonych przez prywatne firmy ochroniarskie jest bardzo szeroki, poczynając od usług logistycznych aż do rzeczywistego wsparcia bojowego, dostarczania technologii wojskowych oraz udziału w odbudowie pokonfliktowej; mając na uwadze, że prywatne firmy ochroniarskie świadczą również niezbędne usługi w państwach członkowskich, takie jak obsługa więzień i zapewnianie patroli w obiektach infrastruktury; mając na uwadze, że prywatne firmy ochroniarskie były wykorzystywane zarówno podczas cywilnych, jak i wojskowych misji w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO) do ochrony delegatur UE, budowania obozów w terenie, prowadzenia szkoleń, zapewnienia transportu powietrznego oraz do wspierania działań w dziedzinie pomocy humanitarnej;
- G. mając na uwadze, że w kontekście UE praktyki państw członkowskich w zakresie korzystania z usług prywatnych firm ochroniarskich, procedury dotyczące ich zatrudniania oraz jakość systemów regulacyjnych są bardzo zróżnicowane, przy czym wiele z nich wykorzystuje je w swoich kontyngentach podczas operacji wielostronnych;

⁽¹⁾ Dz.U. C 181 z 19.5.2016, s. 2.

⁽²⁾ Dz.U. C 24 z 22.1.2016, s. 33.

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

- H. mając na uwadze, że outsourcing działalności wojskowej, dawniej integralnej części działań sił zbrojnych, ma miejsce między innymi w celu świadczenia usług w sposób bardziej opłacalny, lecz również by zrekomensować braki w zdolnościach coraz mniejszych sił zbrojnych w kontekście rosnącej liczby wielostronnych misji zagranicznych i coraz mniejszych budżetów, co wynika z niechęci decydentów do zapewnienia odpowiednich zasobów; mając na uwadze, że powinno to stanowić wyjątek; mając na uwadze, że należy zaradzić brakom; mając na uwadze, że prywatne firmy ochroniarskie mogą również zapewnić, często z krótkim wyprzedzeniem i w komplementarny sposób, zdolności, których brakuje krajowym siłom zbrojnym; mając na uwadze, że prywatne firmy ochroniarskie były również wykorzystywane, ze względów politycznych, do omijania ograniczeń dotyczących wykorzystywania wojsk, zwłaszcza w celu przezwyciężenia braku społecznego poparcia dla angażowania własnych sił zbrojnych; mając na uwadze, że wykorzystywanie prywatnych firm ochroniarskich jako narzędzia polityki zagranicznej musi podlegać skutecznej kontroli parlamentarnej;
- I. mając na uwadze, że prywatne firmy ochroniarskie były oskarżone o szereg naruszeń praw człowieka i udział w incydentach, które pociągnęły za sobą ofiary śmiertelne; mając na uwadze, że incydenty te zmieniają się w czasie i mogą się różnić w zależności od kraju oraz że w niektórych przypadkach stanowią poważne pogwałcenie międzynarodowego prawa humanitarnego, w tym zbrodnie wojenne; mając na uwadze, że niektóre te przypadki były ścigane; mając na uwadze, że to, wraz z brakiem przejrzystości ich działań, miało negatywne konsekwencje dla wysiłków społeczności międzynarodowej w odnośnych państwach oraz ujawniło znaczne luki w strukturze odpowiedzialności, ze względu na m.in. tworzenie wielu warstw jednostek zależnych lub podwykonawców w różnych krajach, szczególnie lokalnych, co w niektórych przypadkach prowadzi do niemożności zagwarantowania elementarnego bezpieczeństwa ludności cywilnej w państwach przyjmujących;
- J. mając na uwadze, że UE i jej państwa członkowskie powinny dążyć do unikania takich sytuacji w przyszłości oraz powstrzymać się od outsourcingu operacji wojskowych, które pociągają za sobą użycie siły i broni, uczestnictwo w działaniach wojennych oraz udział w walkach lub zaangażowanie na terenach walk w inny sposób, w zakresie wykraczającym poza uzasadnioną obronę własną; mając na uwadze, że outsourcing operacji i działań do prywatnych firm ochroniarskich w rejonach konfliktu powinien być ograniczony do zapewnienia wsparcia logistycznego i ochrony instalacji, bez fizycznej obecności prywatnych firm ochroniarskich w rejonach prowadzenia walk; mając na uwadze, że prywatne firmy ochroniarskie w żadnym wypadku nie mogą zastąpić personelu krajowych sił zbrojnych; mając na uwadze, że przy wdrażaniu polityki obronnej należy przyznać najwyższy priorytet temu, aby siły zbrojne państw członkowskich były wyposażone w wystarczające zasoby, narzędzia, zdolności, umiejętności i środki umożliwiające im realizację wszystkich powierzonych zadań;
- K. mając na uwadze, że by państwa mogły odnosić korzyści z działalności prywatnych firm ochroniarskich, a także by zapewnić, że firmy takie odpowiadają za swoje działania, należy wprowadzić na szczeblu międzynarodowym ramy prawne z wiążącymi mechanizmami regulacyjnymi i kontrolnymi w celu uregulowania korzystania z usług takich firm i zapewnienia wystarczającej kontroli nad ich działaniami; mając na uwadze, że prywatne firmy ochroniarskie są częścią sektora, który jest w dużym stopniu ponadnarodowy i ściśle powiązany z podmiotami rządowymi i międzyrządowymi oraz jako taki wymaga całościowego podejścia do jego uregulowania; mając na uwadze, że obecna sytuacja regulacyjna w tej sferze stanowi zbiór niespójnych reguł, które różnią się ogromnie w różnych państwach członkowskich; mając na uwadze, że niejednolite przepisy na szczeblu krajowym oraz mechanizmy samoregulacji wprowadzane przez niektóre prywatne firmy ochroniarskie stanowią słaby środek odstraszający w celu zapobiegania nadużyciom, ze względu na brak kar, oraz mogą mieć istotny wpływ na sposób działania prywatnych firm ochroniarskich podczas wielostronnych działań i w rejonach konfliktu;
- L. mając na uwadze brak uzgodnionych definicji prywatnej firmy ochroniarskiej i prywatnej firmy wojskowej oraz definicji ich usług; mając na uwadze, że jak sugeruje to definicja zawarta w projekcie konwencji przygotowanym przez grupę roboczą ONZ ds. najemników, prywatna firma ochroniarska może zostać zdefiniowana jako przedsiębiorstwo, w ramach którego osoby fizyczne lub podmioty prawne świadczą uzupełniające usługi wojskowe lub ochroniarskie; mając na uwadze, że usługi wojskowe w tym kontekście można zdefiniować jako usługi specjalistyczne związane z działaniami wojskowymi, w tym planowaniem strategicznym, pozyskiwaniem informacji, dochodzeniem, rozpoznaniem przestrzeni lądowej, morskiej lub powietrznej, wszelkimi typami operacji lotniczych, załogowych lub bezzałogowych, satelitarnym monitorowaniem i pozyskiwaniem informacji, wszelkiego rodzaju transferem wiedzy z zakresu zastosowań wojskowych, materialnym i technicznym wsparciem sił zbrojnych i innymi powiązanymi działaniami; mając na uwadze, że usługi ochroniarskie można zdefiniować jako zbrojne usługi w zakresie ochrony lub zbrojnej ochrony budynków, obiektów, mienia i osób, oraz wszelkiego rodzaju transfer wiedzy z zakresu bezpieczeństwa i zastosowań policyjnych, rozwój i wdrażanie środków bezpieczeństwa informacji i inne związane z tym działania;

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

- M. mając na uwadze, że dokument z Montreux jest pierwszym poważnym dokumentem określającym zasady stosowania prawa międzynarodowego do prywatnych firm ochroniarskich; mając na uwadze, że Międzynarodowy kodeks postępowania prywatnych dostawców usług ochrony (ICoC) określa standardy sektorowe i coraz częściej okazuje się być narzędziem służącym zapewnieniu wspólnych podstawowych standardów w całym sektorze; mając na uwadze, że Stowarzyszenie ds. Międzynarodowego Kodeksu Postępowania Prywatnych Dostawców Usług Ochrony (ICoCA) ma za zadanie wspomagać i nadzorować wdrażanie kodeksu oraz kierować pracami z tym związanymi, a także promować odpowiedzialne świadczenie usług ochrony oraz poszanowanie praw człowieka i prawa krajowego i międzynarodowego; mając na uwadze, że członkostwo w ICoCA jest dobrowolne i odpłatne, a z powodu wysokich składek członkowskich nie wszystkie prywatne firmy ochroniarskie mogą sobie pozwolić na przystąpienie do Stowarzyszenia;
- N. mając na uwadze, że prace nad uregulowaniem sytuacji prywatnych firm ochroniarskich prowadzone są na wielu międzynarodowych forach, w tym na forum dokumentu z Montreux, na którym UE została wybrana do grupy przyjaciół przewodniczącego, otwartej międzyrządowej grupy roboczej, która ma rozważyć możliwości opracowania międzynarodowych ram prawnych dotyczących regulowania działalności prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich, monitorowania jej i nadzoru nad nią, jak również na forum Stowarzyszenia ds. Międzynarodowego Kodeksu Postępowania Prywatnych Dostawców Usług Ochrony;
- O. mając na uwadze, że UE i 23 państwa członkowskie przystąpiły do dokumentu z Montreux oraz że UE jest członkiem grupy roboczej zajmującej się Stowarzyszeniem ds. Międzynarodowego Kodeksu Postępowania Prywatnych Dostawców Usług Ochrony; mając na uwadze, że w ramach Rady Praw Człowieka UE przyczynia się do ewentualnego opracowania międzynarodowych ram prawnych; mając na uwadze, że UE odgrywa zasadniczą rolę w propagowaniu krajowej i regionalnej kontroli nad świadczeniem i eksportem różnych usług wojskowych i ochroniarskich;
- P. mając na uwadze, że Unia Europejska nie ma stosownych ram regulacyjnych – mimo dużej liczby prywatnych firm ochroniarskich mających siedzibę w Europie lub uczestniczących w misjach i operacjach w ramach WPBiO lub delegatur UE; mając na uwadze, że obowiązujące ramy regulacyjne niemal wyłącznie opierają się na modelu amerykańskim, wprowadzonym w czasie konfliktu irackiego, który służył interesom wojskowych firm zaangażowanych w misje bojowe; mając na uwadze, że nie odpowiadają one ani profilowi, ani zadaniom europejskich prywatnych firm ochroniarskich;
- Q. mając na uwadze, że niezwykle istotne jest priorytetowe potraktowanie tworzenia jasnych zasad interakcji, współpracy i pomocy między organami ścigania i prywatnymi firmami ochroniarskimi;
- R. mając na uwadze, że prywatne firmy ochroniarskie mogłyby odgrywać większą rolę w walce z piractwem i w poprawie bezpieczeństwa morskiego, w przypadku misji z wykorzystaniem psów, cyberobrony, badań i rozwoju w zakresie narzędzi bezpieczeństwa, mieszanych inspekcji nadzorczych i szkoleń w zakresie współpracy z organami publicznymi i pod ich nadzorem; mając na uwadze, że korzystanie z usług prywatnych firm ochroniarskich zapewniających uzbrojoną ochronę przyniosło konkretne wyzwania dla sektora transportu morskiego oraz doprowadziło do szeregu incydentów, które pociągnęły za sobą ofiary śmiertelne i wywołały konflikty dyplomatyczne;

Wykorzystywanie prywatnych firm ochroniarskich w celu wsparcia sił wojskowych za granicą

1. zauważa, że prywatne firmy ochroniarskie odgrywają ważną rolę we wspieraniu państwowych agencji wojskowych i cywilnych, wypełniając luki w zakresie zdolności, które powstały w wyniku zwiększonego zapotrzebowania na użycie sił za granicą, a czasami, o ile pozwalają na to okoliczności, zapewniając zdolność szybkiego reagowania; podkreśla, że w szczególnych przypadkach usługi prywatnych firm ochroniarskich wypełniają istniejące luki w zdolnościach, jednak państwa członkowskie powinny starać się wypełniać te luki w pierwszej kolejności za pomocą krajowych sił zbrojnych lub policji; podkreśla, że prywatne firmy ochroniarskie są wykorzystywane jako instrument realizacji polityki zagranicznej tych krajów;
2. podkreśla, że prowadząc działania w państwach przyjmujących, a zwłaszcza znacznie różniących się pod względem kulturowym i religijnym, prywatne firmy ochroniarskie powinny być świadome lokalnych zwyczajów i tradycji, tak aby nie zaszkodzić skuteczności swojej misji i nie zrazić miejscowej ludności;
3. zauważa, że w porównaniu z wojskiem prywatne firmy ochroniarskie, zwłaszcza te, które działają w państwach przyjmujących, mogą zapewnić cenną wiedzę w kwestiach lokalnych, a często również obniżyć koszty, choć należy zadbać o to, by jakość nie uległa pogorszeniu; podkreśla jednak, że korzystanie z usług świadczonych przez lokalne prywatne firmy ochroniarskie w państwach niestabilnych i regionach podatnych na konflikty może mieć negatywne konsekwencje dla celów unijnej polityki zagranicznej, jeśli korzystanie z tych usług wzmacnia niektóre lokalne uzbrojone podmioty, które mogłyby się stać stroną konfliktu; podkreśla znaczenie wyraźnego rozgraniczenia prawnego między funkcjonowaniem prywatnych firm ochroniarskich, a prywatnych podmiotów bezpośrednio zaangażowanych w działania wojskowe;

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

4. podkreśla, że prywatnym firmom ochroniarskim nie należy zlecać żadnych działań, które pociągałyby za sobą użycie siły i/lub aktywne uczestniczenie w działaniach wojennych, z wyjątkiem samoobrony, i w żadnych okolicznościach firmom ochroniarskim nie wolno brać udziału w przesłuchaniach ani ich przeprowadzać; podkreśla, że dla bezpieczeństwa i obronności UE priorytetowe znaczenie powinno mieć wzmocnienie krajowych sił zbrojnych, a prywatne firmy ochroniarskie mogą stanowić tylko ich uzupełnienie bez żadnych uprawnień w odniesieniu do strategicznych decyzji; podkreśla, że udział prywatnych firm ochroniarskich w operacjach wojskowych powinien zawsze mieć uzasadnienie, przy jasno określonych celach możliwych do weryfikacji za pomocą konkretnych wskaźników, szczegółowo określonym budżecie oraz jasno wyznaczonej dacie rozpoczęcia i zakończenia działań, a także podlegać rygorystycznemu kodeksowi etycznemu; zaznacza, że działania zewnętrzne sił zbrojnych i służb bezpieczeństwa mają zasadnicze znaczenie dla utrzymania pokoju i zapobiegania konfliktom oraz dla odbudowy społecznej i pojednania narodowego w okresie pokonfliktowym;

5. podkreśla, że zasada racjonalności pod względem kosztów przy zatrudnianiu prywatnych firm ochroniarskich przynosi korzyści głównie w perspektywie krótkoterminowej, zwłaszcza jeśli nie wzięto pod uwagę szeregu zmiennych społeczno-gospodarczych, dlatego też nie powinna ona stać się głównym kryterium przy rozpatrywaniu kwestii związanych z bezpieczeństwem; przypomina, że mechanizmy rozliczalności i nadzoru są niezbędne, aby w pełni osiągnąć legalność działań prywatnych firm ochroniarskich oraz potencjalne korzyści z ich usług;

6. podkreśla znaczenie nadzoru parlamentarnego nad korzystaniem z usług prywatnych firm ochroniarskich przez państwa członkowskie;

Korzystanie z usług prywatnych firm ochroniarskich przez UE

7. zauważa, że UE korzysta z usług prywatnych firm ochroniarskich za granicą w celu ochrony swoich delegatur i personelu oraz w celu wsparcia prowadzonych przez nią cywilnych i wojskowych misji w ramach WPBiO; zauważa, że korzystanie z ich usług ma bezpośredni wpływ na reputację UE i postrzeganie jej przez strony trzecie, co czyni z tych firm ważny aspekt obecności UE na szczeblu lokalnym oraz wpływa na poziom zaufania do UE; domaga się od Komisji i Rady przedstawienia ogólnych informacji o tym, gdzie, kiedy i z jakiego powodu korzystano z usług prywatnych firm ochroniarskich, by wspierać misje UE; uważa, że byłoby uzasadnione, aby w postępowaniach o udzielenie zamówienia dotyczących bezpieczeństwa delegatur Unia Europejska traktowała w uprzywilejowany sposób prywatne firmy ochroniarskie faktycznie mające siedzibę w Europie, przestrzegające europejskich przepisów i odprowadzające podatki w państwach europejskich;

8. podkreśla jednak, że zwłaszcza na obszarach podatnych na konflikty korzystanie z usług prywatnych firm ochroniarskich w przypadku niektórych zadań może mieć negatywne skutki uboczne dla UE, szczególnie w aspekcie jej legitymacji, gdy przypadkowo dojdzie do powiązania jej z uzbrojonymi stronami konfliktu, co miałoby negatywne konsekwencje w przypadku incydentów z bronią, lub gdyby – w wyniku niezamierzonego wzmocnienia lokalnych podmiotów – doszło do utrudnienia działań w zakresie rozbrojenia, demobilizacji i reintegracji (DDR) oraz reformy sektora bezpieczeństwa (SSR); w szczególności zwraca uwagę na ryzyko związane z niekontrolowanym zlecaniem zadań, np. lokalnym prywatnym firmom ochroniarskim;

9. zwraca uwagę na różnego rodzaju poważne problemy prawne i polityczne związane ze stosowaną obecnie praktyką zlecania zadań w ramach podwykonawstwa w dziedzinie usług wojskowych i ochroniarskich, zwłaszcza w zakresie świadczenia usług przez lokalnych podwykonawców w państwach trzecich; uważa, że państwa członkowskie, ESDZ i Komisja powinny uzgodnić zatrudnianie, na wzór NATO, tylko prywatnych firm ochroniarskich mających siedzibę w państwach członkowskich UE;

10. w związku z tym zaleca, by Komisja zaproponowała wspólne wytyczne dotyczące kontraktowania prywatnych firm ochroniarskich w zakresie wynajmowania i korzystania z dostawców usług wojskowych i ochroniarskich oraz zarządzania nimi, jasno określające wymogi w zakresie prywatnych firm ochroniarskich kwalifikujących się do kontraktów unijnych, w celu zastąpienia stosowanych obecnie różnorodnych podejść; wzywa Komisję i ESDZ do stosowania jednakowych wytycznych w zakresie wynajmu i korzystania z dostawców usług wojskowych i ochroniarskich oraz zarządzania nimi w odniesieniu do wszystkich działań zewnętrznych, misji i operacji oraz w odniesieniu do delegatur Unii we wszystkich krajach i regionach, a także w odniesieniu do wszystkich usług uwzględnionych w zmienionym wspólnym wykazie uzbrojenia Unii Europejskiej; uważa, że wytyczne te powinny opierać się na międzynarodowych najlepszych praktykach w odniesieniu do prowadzenia działalności przez prywatne firmy ochroniarskie, w szczególności dokumencie z Montreux i ICoC, a także uwzględnić potrzebę zachowania szczególnej ostrożności podczas wyboru prywatnych firm ochroniarskich w złożonym kontekście pokryzysowym; wzywa Komisję i ESDZ do korzystania tylko z usług dostawców posiadających uprawnienia na mocy ICoC na wzór ONZ, dla której ICoC ma charakter obowiązkowy; zwraca uwagę na podejście przyjęte przez organy amerykańskie, które do każdej poszczególniej umowy włączają szczegółowe standardy i wymogi, oraz wzywa UE do pójścia za tym przykładem; podkreśla, że umowy z prywatnymi firmami ochroniarskimi powinny zawierać m.in. klauzule dotyczące posiadania licencji i zezwoleń, akt osobowych pracowników i ewidencji majątkowych, szkoleń, zgodnego z prawem pozyskania i używania broni oraz organizacji wewnętrznej;

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

11. domaga się, aby unijny inspektor ds. bezpieczeństwa dla danej firmy ochroniarskiej z UE był obecny w obiektach finansowanych przez UE oraz delegaturach Unii, w celu zapewnienia odpowiedniej jakości świadczonych usług ochroniarskich, przeprowadzania weryfikacji i szkoleń wynajętego lokalnego personelu ochrony, nawiązywania i utrzymywania dobrych relacji z lokalnymi siłami bezpieczeństwa, zapewniania ocen ryzyka oraz pełnienia funkcji pierwszego punktu kontaktowego dla delegatury w sprawach związanych z bezpieczeństwem;
12. zaleca, by Komisja ustanowiła otwarty wykaz dostawców, którzy dostosowali się do standardów UE, dotyczących m. in. niekaralności, zdolności finansowej i ekonomicznej, posiadania licencji i zezwoleń oraz weryfikacji personelu; odnotowuje, że w obrębie UE stosowane są bardzo różne standardy dotyczące prywatnych firm ochroniarskich, i uważa, że państwa członkowskie powinny dążyć do osiągnięcia podobnych standardów; wykaz ten powinien być aktualizowany co najmniej raz na 2 lata;
13. podkreśla, że w przypadku, gdy UE korzysta z usług prywatnych firm ochroniarskich w państwach trzecich, z którymi zawarła umowę dotyczącą statusu sił zbrojnych (SOFA), w umowach tych należy zawsze podać zatrudnione prywatne firmy ochroniarskie oraz wyraźnie określić, że będą one ponosić odpowiedzialność na mocy prawa UE;
14. podkreśla, że unijna koncepcja wsparcia wykonawców powinna zostać wzmocniona i powinna być wiążąca dla państw członkowskich i instytucji UE; uważa, że należy w niej określić w szczególności bardziej rygorystyczne standardy dotyczące włączania zapisów do umów, na wzór np. standardów amerykańskich, oraz że powinna ona obejmować wymóg, aby w rejonach konfliktów nie zezwalano na zatrudnianie lokalnych prywatnych firm ochroniarskich ani na zlecanie zadań w ramach podwykonawstwa; podkreśla, że międzynarodowe prywatne firmy ochroniarskie powinny mieć możliwość zatrudniania lokalnych pracowników, jednak tylko pojedynczo i bezpośrednio, tak aby zapewnić skuteczną weryfikację i zapobiec rozwojowi lokalnych sektorów bezpieczeństwa w rejonach konfliktu;

Regulacje dotyczące prywatnych firm ochroniarskich

15. zaleca, by Komisja sporządziła zieloną księgę w celu zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron z sektora publicznego i prywatnego w szerokie konsultacje oraz dyskusję na temat procesów w celu skuteczniejszego określenia możliwości bezpośredniej współpracy i ustanowienia podstawowego zbioru zasad zaangażowania i dobrych praktyk; zaleca utworzenie unijnych norm jakości dla tego sektora; w związku z tym zaleca doprecyzowanie definicji prywatnych firm ochroniarskich przed wprowadzeniem skutecznej regulacji ich działalności, ponieważ brak takiej definicji może przyczynić się do powstania luk w przepisach;
16. uważa, że UE powinna w pierwszej kolejności precyzyjnie zdefiniować odpowiednie usługi wojskowe i ochroniarskie; w związku z tym wzywa Radę do niezwłocznego uwzględnienia usług wojskowych i ochroniarskich świadczonych przez prywatne firmy wojskowe i ochroniarskie we wspólnym wykazie uzbrojenia Unii Europejskiej;
17. wzywa Komisję do opracowania skutecznego modelu regulacyjnego, który:
 - pomoże za pośrednictwem dyrektywy zharmonizować różnice prawne między państwami członkowskimi;
 - zweryfikuje i, co za tym idzie zredefiniuje obecne strategie współpracy publiczno-prywatnej;
 - zapewni zestawienie firm o jednym lub wielu przeznaczeniach końcowych;
 - umieści w szerszym kontekście konkretny charakter i rolę prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich;
 - ustanowi wysokie standardy dla prywatnych dostawców usług ochroniarskich w UE lub poza jej granicami, w tym odpowiednie poziomy weryfikacji pracowników pod kątem bezpieczeństwa oraz godziwego wynagrodzenia;
 - zagwarantuje, że prywatne firmy ochroniarskie będą zgłaszały nieprawidłowości i niezgodności z prawem oraz umożliwi pociągane ich do odpowiedzialności za naruszenia, w tym naruszenia praw człowieka, jakich dopuściły się podczas swoich działań za granicą;
 - uwzględni szczególne aspekty morskie, biorąc pod uwagę wiodącą rolę Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO);
18. zauważa, że tworzone globalne ramy regulacyjne, takie jak dokument z Montreux, ICoC i inne inicjatywy regulacyjne w ramach ONZ, stanowią wyraźny postęp w stosunku do braku sensownych uregulowań, co obserwowaliśmy zaledwie dziesięć lat temu;

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

19. wyraża również uznanie dla wysiłków podejmowanych przez wiele państw członkowskich UE zgodnie z dobrymi praktykami przedstawionymi w dokumencie z Montreux, w celu wprowadzenia skutecznych krajowych regulacji dotyczących prywatnych firm ochroniarskich;

20. odnotowuje jednak, że ocena wyników prywatnych firm ochroniarskich jest utrudniona z uwagi na brak spójnej sprawozdawczości na temat ich wykorzystania zarówno przez instytucje UE, jak i rządy państw członkowskich; zachęca państwa członkowskie i instytucje UE do przekazywania tych informacji w sposób bardziej spójny i przejrzysty, aby umożliwić ich odpowiednim organom budżetowym i niezależnym audytorom dokonanie właściwej oceny wykorzystania prywatnych firm ochroniarskich; zaleca, by parlamenty i organizacje pozarządowe aktywnie angażowały się w niezbędne procesy oceny, które są kluczowe dla uregulowania przedmiotowego sektora i nadzoru nad nim;

21. zaleca Komisji i Radzie ustanowienie ram prawnych wymagających istnienia przepisów krajowych służących kontroli eksportu usług wojskowych i ochroniarskich, a także przekazywanie w corocznym sprawozdaniu UE danych dotyczących eksportu broni na podstawie zezwoleń na eksport usług wojskowych i ochroniarskich wydanych przez państwa członkowskie, tak aby zwiększyć publiczną przejrzystość i rozliczalność;

22. podkreśla, że ponadnarodowy charakter prywatnych firm ochroniarskich oraz, w szczególności, ich działań w różnych regionach na świecie, które dotknięte są kryzysami, może czasami prowadzić do problemów z ustaleniem jurysdykcji, w szczególności w przypadku słabej lokalnej struktury prawnej, co może utrudniać pociąganie firm lub ich pracowników do odpowiedzialności za prowadzone działania; zwraca uwagę na fakt, że krajowe regulacje dotyczące prywatnych firm ochroniarskich często nie mają zastosowania eksterytorialnego; podkreśla, że prywatne firmy ochroniarskie muszą zawsze podlegać przepisom prawa i skutecznym kontrolom państwa przyjmującego oraz umawiającego się państwa; zauważa, że często występuje luka prawna dotycząca sporów lub zdarzeń z udziałem prywatnych firm ochroniarskich i pracowników Unii Europejskiej, które mogą nastąpić na obszarach zagrożonych; zaleca w związku z tym ustanowienie jednolitych i jasnych przepisów przeznaczonych dla instytucji europejskich korzystających z usług prywatnych firm ochroniarskich w celu zapewnienia ochrony pracownikom UE, z wyraźnym określeniem zakresu odpowiedzialności w celu uniknięcia luki zapewniającej ochronę firm oraz by działania prywatnych firm ochroniarskich nie pozostawały bezkarne, a także biorąc pod uwagę ramy prawne państwa przyjmującego; wzywa również ESDZ, Komisję i państwa członkowskie do zatrudniania wyłącznie prywatnych firm ochroniarskich mających siedzibę w UE oraz zobowiązania tych firm do samodzielnego świadczenia usług, tj. bez polegania na lokalnych podwykonawcach w często niestabilnych państwach trzecich;

23. apeluje zatem o to, by UE i jej państwa członkowskie wykorzystywały swoją pozycję na forum dokumentu z Montreux, by nalegać na regularne przeglądy stanu realizacji przez sygnatariuszy dokumentu zawartych w nim zaleceń dotyczących dobrych praktyk; wzywa państwa członkowskie, które jeszcze tego nie uczyniły, do jak najszybszego dołączenia do dokumentu z Montreux; zachęca państwa członkowskie do zaangażowania się w wymianę najlepszych praktyk;

24. wzywa UE i jej państwa członkowskie do domagania się międzynarodowego, prawnie wiążącego instrumentu, idącego dalej niż dokument z Montreux, poprzez regulowanie działalności prywatnych firm ochroniarskich, stworzenie równych warunków działania, co ma zapewnić państwom przyjmującym uprawnienia do regulowania działalności tych firm, a państwom korzystającym z usług takich firm możliwość korzystania z uprawnień do ochrony praw człowieka i zapobiegania korupcji; podkreśla, że tego typu ramy muszą uwzględniać zniechęcające sankcje za naruszenia, odpowiedzialność osób dopuszczających się takich naruszeń oraz skuteczny dostęp ofiar do dochodzenia roszczeń, jak również system licencjonowania i monitorowania, w ramach którego wszystkie prywatne firmy ochroniarskie byłyby zobowiązane do poddania się niezależnym kontrolom i do przeszkolenia całego personelu w zakresie praw człowieka;

25. wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, państwa członkowskie, ESDZ i Komisję do zdecydowanego poparcia dla opracowania takiej międzynarodowej konwencji mającej na celu ustanowienie międzynarodowego systemu prawnego regulującego odpowiednie usługi świadczone przez prywatne firmy wojskowe i ochroniarskie;

26. wyraża uznanie dla wysiłków Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) w dostarczaniu wytycznych dotyczących korzystania z usług prywatnych zespołów uzbrojonej ochrony; zachęca Komisję i państwa członkowskie do kontynuowania wspólnych prac z IMO zmierzających do zapewnienia globalnego stosowania tych wytycznych;

27. podkreśla, że jednym z najskuteczniejszych sposobów wpływania na prywatne firmy ochroniarskie jest korzystanie z decyzji w zakresie zamówień publicznych; wskazuje w związku z tym na znaczenie zapewnienia, by udzielanie zamówień prywatnym firmom ochroniarskim było uzależnione od przyjęcia najlepszych praktyk, takich jak przejrzystość, i ich uczestnictwa w Stowarzyszeniu ds. ICoC, co zostało już wprowadzone przez niektóre państwa członkowskie; zauważa jednak, że mechanizm zgodności z ICoC musi zostać wzmocniony; należy również zapewnić mu pełną niezależność, tak by stał się on wiarygodną zachętą do przestrzegania przepisów; zauważa, że spośród państw członkowskich tylko Szwecja i Zjednoczone Królestwo podpisały ICoC, oraz uważa, że UE powinna skupić się na zapewnieniu, by uczyniły to – jako pierwszy krok – również pozostałe państwa członkowskie;

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

28. zauważa, że prywatne firmy ochroniarskie powinny posiadać ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, co zapewniłoby większą stabilność i wiarygodność rynku usług ochrony, który przyciągnąłby również małe i średnie prywatne firmy ochroniarskie;

29. podkreśla, że przy udzielaniu zamówień prywatnym firmom ochroniarskim należy oceniać je również pod kątem ich doświadczenia i okresu pracy w środowisku wrogim, a nie na podstawie kryterium obrotów związanych z podobnym zamówieniem;

30. zwraca uwagę na fakt, że prywatne firmy ochroniarskie nie tylko oferują usługi ochroniarskie, ale prowadzą również działania wywiadowcze, które ze względu na ich potencjalne konsekwencje wymagają skutecznej regulacji i kontroli;

31. zauważa znaczny wpływ UE i jej państw członkowskich na światowy sektor bezpieczeństwa, z uwagi na fakt, że wielu istotnych partnerów ma główną siedzibę w UE; w związku z tym kładzie szczególny nacisk na zbliżający się przegląd wspólnego wykazu uzbrojenia, jako okazję do włączenia do niego niektórych usług świadczonych przez prywatne firmy ochroniarskie, co poddawałoby je przepisom w zakresie eksportu i sprawiłoby, że do działań tych firm za granicą miałyby zastosowanie podstawowe standardy;

o

o o

32. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie Europejskiej, Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, a także parlamentom narodowym państw członkowskich.
